

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR.11

Vineri,
13
MARTIE
2020

9 771418 834006

20010

Mărțișoare, discuții aprinse
și nou șef de oficiu,
la ATRU

(Paginile 3 și 5)

Finanțări pentru organizațiile
civile ale naționalităților
pe anul 2020

(Pagina 5)

Tezaur muzeal și
scriitori contemporani
la ICR Seghedin

(Paginile 9 și 12)

Calendar ortodox

16 martie, luni, Sf. Mc. Sabin Egipteanul, Papa și Roman, Sf. Cuv. Anin
 17 martie, marți, Sf. Cuv. Alexie, omul lui Dumnezeu; Sf. Mc. Marin
 18 martie, miercuri, Sf. Chiril, Arhiep. Ierusalimului; Sf. Mc. Trofim și Evcarpion
 19 martie, joi, Sf. Mc. Hrisant, Daria și Ilaria; Sf. Mc. Marian diaconul
 20 martie, vineri, Sf. Cuv. Mc. uciși în M-rea Sf. Sava cel Sfințit; Sf. Ier. Nichita Mărturisitorul
 21 martie, sâmbătă, Sf. Ier. Iacob Mărturisitorul; Sf. Ier. Toma; Sf. Cuv. Serapion (Sâmbăta a III-a din Post – Pomenirea morților)
 22 martie, duminică, Sf. Sf. Cuv. Mc. Vasile, preotul din Ancira; Sf. Drosida, fiica împăratului Traian (Dezlegare la ulei și vin). Duminica a III-a din Post (a Sf. Cruci)

Omul săptămânii

Vasile Gurzău

Cu 122 de ani în urmă, pe 16 martie 1898 a văzut lumina zilei, la Micherechi, povestitorul satului, Vasile Gurzău.

S-a născut într-o familie cu cinci copii, ca fiu al Sofiei Iahuțău și al lui Mihai Gurzău. Vasile Gurzău a frecventat școala foarte puțin, vreo trei ierni, după mărturisirile proprii. Din cauza sărăciei e nevoit să facă de mic tot felul de munci: a păzit găștele, a apărut semănăturile de ciori, a fost porcar, cioban. Leșind din copilărie, ca și alți feciori din Micherechi, s-a băgat slugă. În 1916 a fost înrolat; ca soldat a fost la Oradea și Arad, iar în timpul războiului a ajuns până în Galiția și Italia. Viața cazonă a fost determinantă în formarea povestitorului, care deprinde meșteșugul povestitului în serile lungi, petrecute în dormitor. Întors acasă, Gurzău s-a căsătorit și și-a petrecut viața muncind pământul și crescându-și cei trei copii. Până la întâlnirea cu profesorul Domokos Sámuel, care culege de la el basme și povești, nu a avut conștiința valorii în ceea ce privește tezaurul pe care îl deținea. Povestise mai ales în cadrul muncilor de la cooperativa agricolă, al cărui membru a devenit din 1959. Dar faima de povestitor și-a căpătat-o în rândul sătenilor mai ales în urma interesului manifestat de „domnii de la Budapesta” față de arta lui. În 1973, la propunerea folcloristei Kovács Ágnes, Vasile Gurzău a primit distincția de „Maestru al artei populare din Ungaria”.

Moare la vârsta de 82 de ani, în anul 1980.

Poza săptămânii

Din cauza epidemiei de coronavirus și a tot mai multor îmbolnăviri și în Ungaria, se amână cele mai multe evenimente dedicate sărbătoririi zilei de 15 Martie.

Pe copertă: Bucurie și măștișoare la grădinița din Micherechi / Foto: Simina Gherțan

Sărbătoarea primăverii și Ziua Femeii la Jula

Autogovernarea de Românească din Jula organizează în ziua de vineri, 13 martie, un eveniment special, dedicat sărbătoririi primăverii și Zilei Femeii. Manifestarea culturală se va desfășura cu începere de la ora 16.00, la Centrul Cultural Românesc din Jula. Programul artistic va fi susținut de un grup al elevilor de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula și de soliștii de muzică populară Ramona Viță și Petrică Viță și orchestra „Virtuozii Semenicului”.

E.Ș.

Balul Mărțișorului la Jula

Balul de binefacere al Liceului și Școlii Generale „Nicolae Bălcescu” din Jula, intitulat „Balul Mărțișorului 2020”, va avea loc anul acesta în ziua de sâmbătă, 21 martie, la Centrul Cultural Românesc din Jula, cu începere de la ora 18.00. După un scurt program cultural oferit de elevii instituției, petrecerea va continua cu o cină și bal. Biletele se pot rezerva sau procura la numărul de telefon al liceului: 06-66/463-161, sau personal la secretariatul instituției de învățământ.

Petrecere românească la Bichișciaba

Autogovernarea Românească din Bichișciaba organizează o petrecere românească pe 26 martie, joi, cu începere de la ora 16.00. Întâlnirea este un eveniment deschis și va avea loc la „Csaba Park” în Bichișciaba și va reuni atât românii din Bichișciaba, cât și invitați din orașul Jula și din România. La eveniment vor fi prezenți cu un program cultural Păstrătorii de Tradiții Populare Românești din Aletea. Cu această ocazie i se va înmâna muzeografei Elena Csobai, distincția „Premiul pentru naționalități 2019”, oferit de către conducerea românilor din Bichișciaba.

Hramul paraclisului ortodox din Seghedin

Paraclisul ortodox românesc de la Seghedin, înființat în anul 2017, are hramurile „Buna Vestire” și „Sfântul Cuvios Siluan Athonitul”. Sfânta Liturghie este săvârșită în acest locaș de închinare în fiecare cea de-a patra duminică din lună. Sâmbătă, 28 martie, cu trei zile după sărbătoarea Bunei Vestiri, va fi sărbătorit hramul paraclisului, eveniment la care se va afla în mijlocul românilor din Seghedin și PS Episcop Siluan. Sfânta Liturghie Arhierescă va avea loc cu începere de la ora 10.00. Paraclisul se află într-un spațiu pus la dispoziție de Hotelul „Forrás” din Seghedin, la etajul I.

A.B.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Mărțișoare, discuții aprinse despre buget și alegerea noului șef de oficiu, la AȚRU

Ședința de aproape patru ore din joia trecută, 5 martie, a Adunării Generale a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria a abordat numeroase probleme importante pentru comunitatea românilor din Ungaria. După mult-mult timp, la AȚRU s-a și vorbit, s-au ridicat probleme serioase și nu doar s-a votat ca

pe bandă rulantă. Cele mai importante subiecte s-au referit la dezbaterile și aprobarea bugetului AȚRU pe anul 2020 și alegerea noului șef de oficiu al AȚRU. Al treilea subiect – majorarea salariilor și onorariilor funcționarilor și deputaților AȚRU – s-a scos de pe ordinea zilei. Fără nicio explicație publică.

Flori și mărțișoare

Ședința a început cu un scurt cuvânt de salut al președintelui *Gheorghe Cozma*, care a salutat în primul rând femeile cărora, împreună cu alți colegi bărbați, le-au dăruit flori și mărțișoare cu ocazia zilelor de 1 Martie și 8 Martie. Apoi, președintele a constatat că la ședință sunt prezenți toți cei 15 deputați ai AȚRU. S-a trecut la votarea ordinii de zi, care a cuprins nouă puncte: 1. Informare despre cele întâmplate între cele două ședințe; 2. Aprobarea bugetului pe anul 2020 al AȚRU și instituțiilor subordonate; 3. Dezbaterea proiectelor pentru ocuparea postului de Șef de Oficiu; 4. Deliberarea salariului președintelui respectiv al vicepreședinților AȚRU; 5. Deliberarea onorariilor; 6. Raport privind îndeplinirea declarațiilor de avere ale deputaților Adunării Generale a AȚRU; 7. Stabilirea perioadei de înscriere în unitățile de învățământ preșcolar, pentru anul educațional 2020/2021; 8. Aprobarea planului de achiziții al AȚRU pe anul 2020; 9. Diverse. La întrunire a luat parte și purtătorul de cuvânt în Parlament, *Traian Kreszta*.

Raportul selectiv al președintelui

De primul punct – raportul președintelui despre cele întâmplate între ultimele două ședințe – s-a trecut foarte repede, fără nicio completare. În materialul informativ de mai bine de cinci pagini, despre evenimente și întâmplări din perioada 13 ianuarie – 24 februarie aflăm despre participări la diferite ședințe și dezbateri, de exemplu pe tema viitorului recensământ al populației Ungariei, dar și despre participări la baluri și carnavaluri. A lipsit însă cu desăvârșire o informație, care considerăm că este importantă s-o menționăm măcar noi, aici în paginile *Foii românești*.

Raportul nu cuprinde însă nicio singură referire la faptul că președintele AȚRU a fost contactat oficial, în scris, încă în luna decembrie a anului trecut, de către președintele Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, *Marius Maghiaru*, și de către directoarea Editurii NOI, *Eva Iova-Simon*, pentru o întâlnire pe tema problemelor actuale și viitorului presei scrise românești din Ungaria. Întâlnirea plănuită în decembrie la UCRU s-a amânat pe luna ianuarie, și s-a ținut până la urmă la sediul AȚRU în ziua de 29 ianuarie. La întrevvedere au mai participat și vicepreședintele AȚRU, *Bertold Netea*, și directoarea Editurii *Cronica*, *Delia Kovács*. Discuțiile au decurs pe un ton prietenesc, cu multe idei constructive, dar și cu prezentarea unor probleme reale, în primul rând de ordin financiar, cu care se confruntă cele două edituri care scot revistele săptămânale *Foaia românească* și *Cronica*. Părțile s-au arătat deschise pentru a căuta soluții în comun pentru problemele presei scrise. Tocmai din acest motiv nu înțelegem omiterea din raportul președintelui al acestei întâlniri.

Restricții bugetare pentru școlile românești

Al doilea și cel mai dezbătut punct pe ordinea zilei a fost cel referitor la bugetul AȚRU și al instituțiilor subordonate, pe anul 2020. AȚRU gospodărește în acest an în total 2.056.221.841 forinți, cea mai mare parte fiind sprijinul de finanțare acordat de la bugetul de stat pentru școlile și grădinițele românești administrate de AȚRU. Bugetul complet pentru AȚRU (inclusiv presa) este în total de 165 milioane de forinți, care se distribuie pentru funcționarea oficiului AȚRU, cheltuielile pentru Adunarea Generală și editarea presei românești. Oficiul AȚRU primește pentru funcționare 59,8 milioane. Pentru presa scrisă românească s-a votat în total 42,7 milioane Ft: pentru editarea revistei „Cronica” s-a hotărât suma de 24,350 milioane Ft, iar pentru revista „Foaia românească” suma de 18,350 milioane Ft. Centrul de Documentare și Informare al AȚRU va gospodări suma de 52,8 milioane Ft. AȚRU a votat separarea sumei de 4 milioane de forinți pentru proiecte concrete ale organizațiilor civile și

autoguvernărilor locale românești, pentru care se va publica concurs. Deputata *Erica Borbély*, directoarea școlii românești din Chitighaz a deschis subiectul restricțiilor prevăzute în planul bugetar pentru școlile și grădinițele administrate de AȚRU, menționând nu cu puțină supărare că s-a retras 38 milioane Ft de la aceste instituții, ceea ce ar putea cauza probleme de funcționare. Președintele Cozma și economista șefă *Maria Bordaș-Hegedűs* au anunțat, pentru a calma spiritele, că s-au făcut reduceri numai în cheltuielile tehnice, nu și în cele salariale, și că în caz de apariția unor probleme financiare neprevăzute AȚRU are suficiente rezerve pentru a ajuta instituțiile de învățământ. Președintele a mai spus că la toate naționalitățile au apărut probleme de finanțare pentru școli, dar că se așteaptă ca printr-o modificare de lege, în viitorul apropiat acestea să fie rezolvate. Subiectul bugetului a fost comentat de mai mulți deputați, discuțiile aprinse fiind purtate mai bine de o oră.

AȚRU are un nou șef de oficiu

La concursul pentru ocuparea postului de șef de oficiu, care a fost vacant din noiembrie anul trecut, au fost înaintate două dosare: *dr. Ana Balint* și *Tóth Sándor*. Președintele Cozma a anunțat că dosarul lui *Tóth* nu a fost complet și i-a solicitat să trimită toate documentele necesare unui dosar complet, dar acesta, până la termenul dat, nu a trimis cele solicitate. La ședință a fost prezentă doar doamna Ana Balint. Deputata *Margareta Tat* a cerut președintelui ca să nu se mai discute despre două concursuri, în timp ce doar unul este complet, corespunzând tuturor cerințelor. Președintele a întrebat-o pe Ana Balint dacă este de acord ca alegerea șefului de oficiu să se țină în ședință deschisă, aceasta acceptând acest lucru. Apoi, doamna Balint s-a prezentat pe scurt în fața Adunării Generale, vorbind despre pregătirea ei profesională și despre metodele ei de lucru, menționând că întotdeauna va fi „adeptul înțelegerii și unității”. Cei 15 membri ai Adunării Generale au votat-o unanim pentru a ocupa postul de șef de oficiu al AȚRU. *Dr. Ana Balint* a anunțat că cel mai devreme pe 25 martie 2020, va putea ocupa acest post, deoarece atunci îi expiră contractul de muncă cu Oficiul Guvernamental din Bichișciaba.

După alegerea șefului de oficiu, președintele a cerut să se țină o scurtă pauză. (În acest timp, între unii deputați s-au iscat vorbe de amenințări și alte neînțelegeri. Nu prea s-a înțeles, de ce...)

(Continuare în pagina a 5-a)

Duminica Ortodoxiei, la biserica ortodoxă bulgară din Budapesta

Duminica Ortodoxiei, prima Duminică din Postul Mare, este un prilej de bucurie și de exprimare a comuniunii frățești, inter-ortodoxe, pentru creștinii ortodocși care trăiesc în Diasporă, sau în afara țărilor tradițional ortodoxe.

Astfel, respectând o tradiție mai veche, inițiată în Budapesta de mai mulți ani, de data aceasta (8 martie 2020), slujirea liturgică inter-ortodoxă a avut loc la biserica ortodoxă bulgară, cu hramul „Sfinții Chiril și Metodiu”, din capitala Ungariei, unde au slujit împreună, la Sfânta Liturghie, Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și Locțiitorul Episcopiei Daciei Felix, Preasfințitul Părinte *Paisie de Apamia*, Episcop Vicar al Mitropoliei pentru Austria și Exarhatului pentru Ungaria al Patriarhiei Ecumenice, Părintele Arhimandrit *Atanasie Sultanov*, Exarhul Episcopiei Ortodoxe Bulgare din Ungaria, gazda și organizatorul slujirii inter-ortodoxe din acest an, pr. *Tanco lancev*, parohul bisericii ortodoxe bulgare din Budapesta, pr. *Serafim Petrov*, de la biserica „Sfântul Mare Mucenic Mina”, din Sofia (Bulgaria), pr. Protosinghel *David Pop*, Superiorul Așezământului Monahal Românesc „Sfântul Ioan Botezătorul” din Budapesta, pr. *Marius Maghiaru*, Protopop Ortodox Român de Budapesta, pr. *Nicolae Pocucea*, de la Parohia Ortodoxă Sârbă „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Budapesta și arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala Episcopală Românească din Jula.

La slujbă au luat parte credincioși din cele 5 jurisdicții ortodoxe din Ungaria (Mitropolia de Austria și Exarhatul pentru Ungaria al Patriarhiei Ecumenice, Eparhia Ortodoxă Sârbă din Ungaria, Eparhia Ortodoxă Română din Ungaria, Eparhia Ortodoxă Bulgară din Ungaria și Eparhia Ortodoxă Maghiară din Ungaria, aflată sub jurisdicția Patriarhiei Moscovei), precum și oficialități, între care s-au numărat dl *Marius Lazurca*, ambasadorul României la Budapesta, dl *Plamen Peykov*, reprezentant al Ambasadei Bulgariei la Budapesta și președinte al Institutului Cultural Bulgar din Budapesta, dl *Eftimios Pantzopoulos*, ambasadorul Greciei la Budapesta, dl *Periklis Stivaros*, consulul Ciprului la Budapesta, dl *Fischl Vilmos*, secretarul general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor din Ungaria (CEBU), ș.a.

Cei doi ierarhi, român și grec și ceilalți clerici au fost întâmpinați de dimineață, la intrarea în biserică, după care s-a continuat cu slujba Utreniei, luarea vremii și Sfânta Liturghie.

Răspunsurile liturgice, dar și alte citiri: Evanghelia, „Crezul” și „Tatăl nostru”, au fost date alternativ, ca de fiecare dată, în mai multe limbi (maghiară, română, greacă, bulgară, slavonă și sârbă) de psalți de la biserica ortodoxă bulgară cu hramul „Sfinții Chiril și Metodiu”, din Budapesta și de alți cântăreți reprezentând Exarhatul pentru Ungaria al Patriarhiei Ecumenice și Eparhia Ortodoxă Română din Ungaria, contribuind și în felul acesta la exprimarea unității de credință ortodoxă, dar și a diversității lingvistice, a tuturor celor care s-au aflat împreună, în duh de rugăciune, în această frumoasă biserică în stil bizantin, din capitala Ungariei.

Slujirea s-a încheiat printr-o precesiune în jurul locașului de cult, cu prapuri, icoane, Sfânta Cruce și Sfinte Moaște și citirea Crezului și a Sinodiconului Ortodoxiei în rezumat, împărțite în trei părți, la cele trei opriri, după obiceiul din bisericile de tradiție greacă și bulgară, și mai ales din Patriarhia Alexandriei și a Ierusalimului.

Slujirea comună a creștinilor ortodocși din Budapesta a fost inaugurată în anul 2005, de către Preasfințitul Părinte *Sofronie Drincec*, actualmente Episcopul Oradiei, pe vremea când era conducător al Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și ea a fost continuată cu statornicie și în anii următori, de către Preasfințitul Părinte Episcop *Siluan*, prin slujiri liturgice inter-ortodoxe desfășurate sub protia ierarhului român, ce au fost găzduite, rând pe rând, de mai multe dintre locașurile de cult ortodoxe din Budapesta, aparținând celor 5 jurisdicții ortodoxe menționate, care funcționează astăzi în Ungaria.

A fost pentru prima dată, în cadrul acestei tradiții, când de Duminica Ortodoxiei, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de 2 dintre cei 5 ierarhi, care poartă de grijă creștinilor ortodocși din Ungaria, ei având în sobor și clerici aparținând celorlalte jurisdicții ortodoxe.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

(Urmare din pagina a 3-a)

➔ **Mărțișoare, discuții aprinse despre buget și alegerea noului șef de oficiu, la AȚRU****Fără majorări de salarii și onorarii**

După pauză, președintele Cozma, fără niciun argument, a cerut deputaților – care la început au votat toate punctele de pe ordinea zilei – ca să scoată punctele 4 și 5, referitoare la majorarea salariilor și onorariilor conducerii, funcționarilor și membrilor AȚRU. Deputații au votat cu toții să nu se discute la ședința actuală acest subiect.

Au mai urmat apoi câteva subiecte tehnice, privitoare la obligativitatea deputaților de a-și înainta la începutul fiecărui an declarațiile de avere, s-au stabilit perioadele de înscriere în unitățile de învățământ preșcolar, pentru anul educațional 2020/2021 și s-a aprobat planul de achiziții publice al AȚRU pe anul 2020.

Dr. Ana Balint

S-a născut pe 5 februarie 1963, la Micherechi. A absolvit Liceul „N. Bălcescu” din Jula, în 1981. A lucrat ani de zile în domeniul administrației publice. În 2003 și-a dat licența la Facultatea de Drept din Pécs. Până în februarie 2020 a lucrat ca șef departament la Oficiul Guvernamental din Bichișciaba, Departamentul pentru sprijinirea familiilor și asigurări sociale. Cunoaște la nivel superior limbile română și engleză. A primit distincții pentru munca sa de la conducerea orașului Jula, de la Ministerul de Interne, iar în anul 2010 a fost distinsă cu ordinul crucea de aur a Președintelui Republicii Ungare.

Bani pentru renovări de școli și biserici

La capitolul „Diverse”, la cererea deputatului Gavril Gurzău s-au făcut publice toate detaliile financiare referitoare la proiectul de construcție al noii săli de sport de la școala din Chitighaz. Apoi, Traian Kreszta a anunțat sumele care se vor acorda în acest an pentru lucrări de renovare și construcții: școala din Aletea va primi 70 milioane Ft pentru două noi săli de curs; grădinița din Săcal – 5 milioane Ft; școala din Bătania va primi 11 milioane Ft pentru cumpărarea unui microbuz; la fel și Centrul de Documentare și Informare al AȚRU va primi un microbuz; 20 milioane Ft pentru noua parohie ortodoxă din Bătania și 8 milioane Ft pentru biserica ortodoxă română din Bătania; 90 milioane Ft pentru demolarea și reconstruirea clădirii (fosta parohie și grădiniță românească) din vecinătatea bisericii ortodoxe din Bătania.

Traian Kreszta a anunțat apoi că s-a constituit o comisie de lucru pentru probleme bisericești, care să caute soluții pentru renovările altor biserici ortodoxe, cum sunt cele din județul Bihor și posibilități de obținere de fonduri europene. Membrii acestei comisii sunt: Traian Kreszta, Gavril Gurzău, Elvira Ardelean-Pál și Sofia Pilan. **E.Ș.**

Finanțări pentru funcționarea organizațiilor civile ale naționalităților pe anul 2020

Fondul Bethlen Gábor al Guvernului Ungariei a publicat, zilele trecute, pe site-ul www.bgazrt.hu, rezultatele proiectelor înaintate pentru sprijinirea funcționării organizațiilor civile ale naționalităților din Ungaria, pe anul 2020. Din fondurile alocate de stat pentru cele 13 naționalități din Ungaria, în acest an, asociațiile românești vor beneficia de 24.978.000 forinți, o sumă aproape identică cu cea din 2019.

Fonduri pentru funcționarea organizațiilor civile (cheltuieli de funcționare)

- Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria – 3.900.000 Ft
- Asociația Româno-Maghiară din Chitighaz – 2.400.000 Ft
- Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria – 4.600.000 Ft
- Fundația „Pentru Muzica” a corului românesc din Jula – 2.500.000 Ft
- Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz – 2.200.000 Ft

- Clubul Pensionarilor de Naționalitate „Márki Sándor” din Chitighaz – 2.900.000 Ft
- Asociația Pensionarilor Români din Săcal – 300.000 Ft
- Asociația „Pentru românii din Aletea” – 820.000 Ft
- Asociația Culturală a Românilor din Crăstor – 760.000 Ft
- Asociația Românilor din Otlaca-Pusztă – 400.000 Ft
- Asociația Ansamblului de Dansuri Populare a Păstrătorilor de Tradiții Românești din Aletea – 1.000.000 Ft
- Asociația pentru tradițiile și viitorul românilor din Medgyesegyháza – 3.198.000 Ft

Singura organizație românească al cărei proiect a fost refuzat este Fundația „Lucian Magdu” din Bătania.

Decizii asupra celorlalte proiecte ale naționalităților pe teme culturale, educative și religioase, tabere pentru copii și tineret, precum pentru perfecționarea cadrelor didactice vor fi luate în viitorul apropiat. **E.Ș.**

Caravana Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca a sosit din nou la elevii români din Jula

În ziua de marți, 10 martie, studenți ai Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca și voluntari ai Organizației Studenților din Universitatea Babeș-Bolyai (OSUBB) au susținut prezentări ale prestigioasei universități în Jula, la Liceul „Nicolae Bălcescu”.

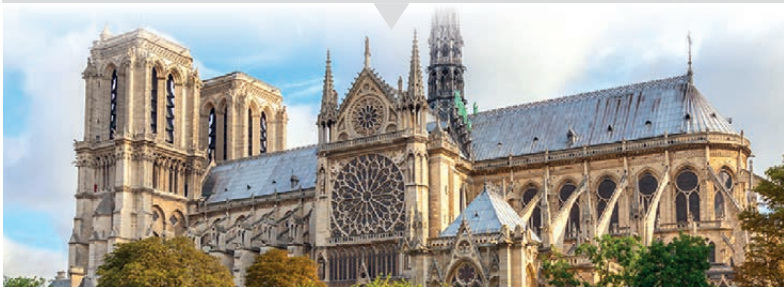
Prezentările fac parte din proiectul Caravana UBB al OSUBB, pro-

iect aflat la cea de-a 7-a ediție, care își propune prezentarea ofertei educaționale a UBB în cât mai multe licee prestigioase din țară. Anul acesta, Caravana UBB ajunge în peste 120 de licee din 44 de orașe, atât din zona Transilvaniei, cât și a Banatului sau Moldovei.

Organizația Studenților din Universitatea Babeș-Bolyai este structură constituită la nivel de Universitate, care își asumă misiunea de a apăra drepturile și obligațiile studenților din UBB, precum și organizarea de proiecte în beneficiul studenților și al universității.

Universitatea Babeș-Bolyai este cea mai mare instituție de învățământ superior din România, având aproximativ 38.000 de studenți. A fost inclusă în diferite topuri internaționale ale universităților pe poziții importante, fiind clasată drept cea mai prestigioasă universitate din țară. Cuprinde 21 de facultăți cu specializări diversificate, laboratoare dotate și colaborează cu multe instituții, printre care și Biblioteca Centrală, ce dispune de 55 săli de lectură.

15 întrebări de cultură generală pentru copii curioși

Un test de cultură generală care te ajută să treci prin cât mai multe domenii este un mod plăcut de a-ți antrena mintea și a-ți testa în același timp cunoștințele. Răspunde la următoarele întrebări și vezi cât de multe lucruri știi despre lumea înconjurătoare.

1. Care este cea mai vorbită limbă în Brazilia?
2. Ce simbolizează porumbelul alb?
3. Cum o cheamă pe soția lui Shrek?
4. Care este prima literă din alfabetul grecesc?
5. Din câte miligrame este format un gram?
6. Care este cel mai rapid animal din lume?
7. Care este cel mai mare animal din lume?
8. Cine este pictorul olandez care și-a tăiat o bucată de ureche?
9. În ce țară se află Marea Barieră de Corali?
10. Ce culoare are clorofila?
11. Care este capitala Thailandei?
12. În ce oraș se află catedrala Notre Dame?
13. Care este culoare din mijloc de pe steagul Franței?
14. Ce naționalitate avea pictorul Pablo Picasso?
15. Ce fruct cu miez verde și formă de ou provine din Noua Zeelandă?

Răspunsuri: 1. Portugheză; 2. Pace; 3. Fiona; 4. Alpa; 5. 1000; 6. Chepard; 7. Elefantul; 8. Vincent van Gogh; 9. Australia; 10. Verde; 11. Bangkok; 12. Paris; 13. Alb; 14. Spaniolă; 15. Kiwi.

Poezie

George Topârceanu
Primăvara

După-atâta frig și ceață
Iar s-arată soarele.

De-acum nu ne mai îngheață
Nasul și picioarele!
Cu narcisi, cu crini, cu lotuși,
Timpul cald s-apropie.

Primăvara asta totuși
Nu-i decât o copie.

Sub cerdac, pe lăuruscă,
Cum trecură Babele,
A ieșit un pui de muscă
Să-și usuce labele.

Păsările migratoare
Se re-ntorc din tropice.
Gâzele depun la soare
Ouă microscopice.

Toată lumea din ogradă
Cântă fără pauză.
Doi cocoși se iau la sfadă
Nu știu din ce cauză.

Un curcan stă sus, pe-o bârnă,
Nu vrea să se bucure.
Moțul roșu îi atârână
Moale ca un ciucure.

Doar Grivei, bătrânul, n-are
Cu ce roade oasele.
Că de când cu postul mare,
Toate-i merg de-a-ndosele.
Pentru câte-a tras, sărmanul,
Cui să ceară daune?...

Drept sub nasul lui, motanul
A venit să miaune.
Dar acum l-a prins potaia
Și-a-nceput să-l scuture...
Peste toată hărmălaia
Trece-n zbor un fluture.

Pe trotuar, alături saltă
Două fete vesele...
Zău că-mi vine să-mi las baltă
Toate interesele!

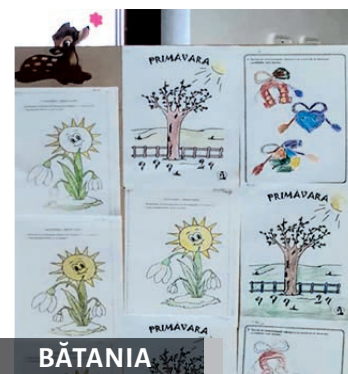
Mărțișoare, felicitări și zâmbete de copii în primele zile de primăvară

Copiii de la mai multe grădinițe din comunitate au sărbătorit sosirea primăverii. Micuții de la Grădinița românească din Micherechi s-au pregătit cum se cuvine pentru luna martie, sălile de clasă s-au transformat temporar în mici ateliere. Fiecare copil a lucrat intens, cu emoție și mai ales cu multă iubire, pentru a realiza mărțișoare cât mai frumoase pentru cei dragi, dar și pentru panoul de expoziție al grădiniței.

La fel și grădinița din Bătănia a realizat o expoziție de primăvară cu desene și mărțișoare, iar pentru mămici, cu ajutorul doamnelor educatoare au fost realizate mărțișoare cu fotografia fiecărui copil. Ei au întâmpinat primăvara vizionând un film despre „Povestea ghiocelului”.

În fiecare an, ziua de 1 martie este mult așteptată și la grădinița din Jula, unde băieții oferă fetelor și doamnelor educatoare mărțișoare și sărbătoresc cu un mic program venirea primăverii. Toate activitățile celor mici s-au realizat sub îndrumarea doamnelor educatoare, care au lucrat împreună cu ei. Cei mici și-au dezvoltat astfel și creativitatea și spiritul artistic confecționând mărțișoare și felicitări din hârtie colorată, materiale textile nasturi și mărgelă. Au decupat, au lipit și au pregătit mărțișoare cât mai diverse.

A.B.

BĂTANIA

MICHERECHI

JULA

Donație de legume și fructe la grădinița din Micherechi

Fructele și legumele reprezintă una dintre cele mai importante componente ale alimentației copiilor. Pentru a-i obișnui și educa pe copilașii de la grădiniță cu un mod de viață cât mai sănătos, Grădinița românească din Micherechi a primit pe 5 martie 2020 un stoc de legume și fructe proaspete pentru mai multe zile. Donația a venit din partea Fundației maghiare de binefacere Sfânta Anna (Szent Anna Fátalokat, Felnőtteket és Időseket Segítő Alapítvány). Donația a constat

din banane, portocale, mere, nuci, afine, kiwi, căpșuni, salate, roșii, ardei și batoane de cereale, care contribuie la alimentația sănătoasă a copiilor, ceea ce este și obiectivul acestui proiect. În plus, am avut ocazia să participăm la un control medical de rutină.

În numele copiilor și al personalului grădiniței, le mulțumim pentru atenția acordată tuturor celor care s-au gândit la noi!

Maria Netea Perdi

Conferința „Caleidoscopul sufletului feminin”, la Timișoara

Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara, împreună cu Catedra de Limba și Literatura Română a Facultății Pedagogice „Juhász Gyula” din cadrul Universității din Seghedin și Departamentul de Litere al Facultății Teologice a Universității Emanuel din Oradea organizează vineri, 13 martie, cea de-a cincea ediție a Conferinței interdisciplinare „Caleidoscopul sufletului feminin”. Evenimentul va avea loc la Universitatea de Vest din Timișoara, bulevardul Vasile Pârvan, nr. 4, sala 223, cu începere de la ora 9.30.

Programul conferinței va cuprinde următoarele prelegeri:

Deschiderea simpozionului – Prof. Dr. Otilia Hedeșan, Directorul Centrului de cercetări RHeA (UVT): *Caleidoscopul sufletului feminin. Repere ale unui proiect*; **Sesiune plenară:** Conf. Dr. Tatiana Potâng, Institutul de Filologie „B.P. Hasdeu” Chișinău: *Tabuurile lăuziei în credințele populare românești*; Conf. dr. Oana Brândaș (Universitatea „Emanuel” din Oradea): *Dorothy Wordsworth – poeta fără poezii*; Conf. Dr. Mihaela Bucin (Universitatea din Szeged) și Mihály Emőke (Fundatia Bonus Pastor, Târgu Mureș): *Jurnal de traducătoare despre personaje feminine din romanul Deposedati, de Szilárd Borbély*;

Panel 1 (sala 205): **Femei care povestesc, femei care scriu** (Moderator: Lect. Dr. Adriana Foltuț)

Asist. Dr. Irina Dincă (Departamentul de Studii Românești, Universitatea de Vest din

Timișoara): *Ipostaze ale feminității în proza Danielei Zeca*; Lect. Dr. Anca Tomoioagă (Universitatea „Emanuel” din Oradea): *Ipostaze feminine în romanele Tatianeii Țibuleac*; Dr. Eufrozina Greonjanc (Școala Superioară de Educatori „Mihailo Palov”, Vârșet): *Imaginea femeii în literatura română din Voivodina. Privire de ansamblu*; Cercet. Postdoctorand Gabriela Panu (Universitatea de Vest din Timișoara): *Femeia universitară, un portret subiectiv. Modele de auto-percepție la universitățile timișorene*.

Panel 2 (sala 223): **Voci, discursuri, practici feminine** (Moderator: Dr. Camelia Burghel)

Dr. Cosmina Timoșe-Mocanu (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române): *Povestite de femei, scrise de*

bărbați. Comentarii în marginea răspunsurilor la Chestionarul VIII – Mâncări și băuturi al Muzeului Limbii Române (1937); Szabó Zsolt (Universitatea de Științe din Szeged / Institutul Limbii Române): *Interferențe gastronomice în cărțile de bucate ale Irinei Szmuk*; Drd. Eunica Ilie (Universitatea „Emanuel” din Oradea): *Foamea sau despre memoria trupului feminin în romanul Roxanei Gay – Hunger*; Drd. Alina Negru (RHeA – Universitatea de Vest din Timișoara): *Practici domestice și constructive cu pământ*;

Panel 3 (sala 205): **De aproape și de departe: crochiuri feminine** (Moderator: Asist. Dr. Irina Dincă)

Lect. Dr. Adriana Foltuț (Universitatea „Emanuel” din Oradea): *Captivă în libertate – în Viața pe fugă de Mirela Roznoveanu*; Petru Weber (Catedra de Limba și Literatura Română, Universitatea din Szeged): *Fapte, ideologie și mit: rolul Evei Duarte de Perón în istoria recentă a Argentinei*; Drd. Dana Lazăr (Școala Doctorală de Științe Umaniste, Universitatea de Vest din Timișoara): *Chipul de femeie al Bărganului*; Drd. Iudit Călinescu (Școala Doctorală de Științe Umaniste, Universitatea de Vest din Timișoara): *Cercetătoare aparținând comunității românești din Ungaria*

Panel 4 (sala 223): **Femei, bărbați, familie. Abordări** (Moderator: Lect. Dr. Anca Tomoioagă)

Dr. Camelia Burghel (Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău): *Fete eligibile, fete măritate, fete de succes*; Diac. Lect. Dr. Florin Toader Tomoioagă (Facultatea de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman”, Universitatea din Oradea): *Specificul feminin în construcția cuplului – o abordare teologică*; Cercet. Postdoctorand Janeta Iuga (Universitatea de Vest din Timișoara): *Estetica vieții reflectată în costumul tradițional femeiesc din Banatul Sârbesc*; Cercet. Postdoctorand Adela Marincu, Universitatea de Vest Timișoara: *File din povestea familiei Novacovicu. Restituirile Feliciei Novacovici Mioc*.

Manifestarea se va încheia seara la ora 18.00, la Suppa Bar (Timișoara, str. Emanoil Ungureanu) cu un atelier de preparat „Cârlene / csiga / găluște pe spată”. Gazde: Georgiana și Caius Merșa. Discuții: Otilia Hedeșan, Anca Becan, Raluca Rusu. Imagini și experimente: Ioana Dorobanțu-Gordon, Alessandro Serra, Radu Cosma.

Plante de leac din luna martie: urzica

O plimbare prin grădină sau la marginea pădurii ne va face să realizăm că primăvara este aici și „oficial” sezonul la plantele medicinale proaspete s-a deschis. E momentul să începem curele de dezintoxicare a organismului. Deoarece fiecare dorește să trăiască fără boală, durere sau suferință. O plantă care, dacă nu ai grijă, îți provoacă puțină durere la cules, însă îți face bine dacă o consumi, este urzica.

Urtica dioica, denumirea științifică, are origini în limba latină, unde *urtica* înseamnă a înțepa, precum și în limba greacă, unde *dioica* înseamnă „două case”. Acest lucru se referă la faptul că planta are staminele și pistilul separate, florile sunt masculine și feminine. Urzica este folosită din cele mai vechi timpuri în medicina populară, dar și la protecția culturilor agricole, ca înlocuitor pentru pesticide.

Apare și în diferite domenii ale artelor. De exemplu, Albrecht Dürer (1471–1528), a cărui familie a fost originară din zona Jula, a introdus, în lucrările sale, pe lângă alte plante, și urzica.

Frunzele de urzică culese primăvara, cât mai fragede, ne aduc pe masă substanțele vindecătoare stocate în plantă de anul trecut și activate de primele valuri de căldură. Sub formă de ceaiuri, tincturi sau suc proaspăt, întreaga plantă este folosită în

Grafică de Albrecht Dürer

tratarea diverselor afecțiuni, precum astenii, osteoporoză, dureri reumatismale, litiază renală, diabet.

În prezent, nu întâmpinăm nicio dificultate în a ne procura din comerț produsele din urzică, împreună cu indicațiile pentru folosirea lor. De pe piață sau culese cu mâna noastră (apărată de mânuși, bineînțeles) frunzele de urzici pot deveni în bucătărie o gustoasă mâncărică, pot fi medicament sau pot avea întrebuințare cosmetică (la spălatul părului).

Dacă în trecut, urzica era o plantă a săracului care se hrănea cu urzici mai ales în perioada Postului Mare, în prezent este considerată una dintre cele mai importante și la îndemână plante medicinale și este asiduu popularizată. Nu e nicio rușine să alegi o farfurie de ciorbă de urzici sau un piure de urzici, lângă niște ouă românești. Însă după ce planta se va maturiza, ne vom feri să o mai consumăm, deoarece efectele nu vor fi cele dorite.

Tradiția populară românească spune că urzicile sunt bune de mâncat până când nu au... nunta! Nunta urzicilor se întâmplă în jurul sărbătorii de Florii, când florile se deschid și se împerechează între ele. Să ne grăbim, deci, și să adunăm urzici de leac, cât sunt încă necăsătorite!

Daniela Guleș, Catedra de română, Seghedin

Tezaur muzeal și scriitori contemporani la ICR Seghedin

Filiala Seghedin a ICR Budapesta a găzduit, pe 27 februarie, o masă rotundă ce a abordat impactul istoriei asupra romanului de ficțiune, din perspectiva a doi importanți scriitori contemporani din România și Ungaria. Tot aici a avut loc vernisajul unei expoziții cu imagini de arhivă din tezaurul Muzeului Național Cotroceni. Expoziția cuprinde imagini documentare, simboluri esențiale pentru descoperirea Ro-

mâniei moderne și a parcursului său european, caracteristic ultimului secol. Despre fascinația construcției unui timp ideal, prin raportare la momente istorice de referință au vorbit la masa rotundă scriitorii Filip Florian și Dragomán György, doi maeștri ai narațiunii, traduși în ambele limbi, română și maghiară. Expoziția a fost vernisată de Liviu Jicman, director general al Muzeului Național Cotroceni.

Florian: „Cred într-un scris, braț la braț cu personajele”

Filip Florian este unul dintre scriitorii români contemporani, care s-au bucurat de un imens succes la critica de specialitate, primul său roman, „Degete mici” (2005), fiind considerat cel mai bun debut scriitoricesc din România ultimului deceniu. După apariția romanului „Zilele Regelui” (2008), publicat în limba maghiară în 2009, la Editura Magvető, traducerea Karácsonyi Zsolt, s-a vorbit despre o nouă estetică a romanului românesc contemporan.

— Este interesant văzând biografia dumneavoastră că sunteți foarte bine tradus în maghiară. De unde legătura aceasta a dumneavoastră cu literatura maghiară?

— De ce au fost traduse cărțile nu pot să spun eu, este un noroc. Pe de altă parte, din norocul acesta au ieșit prietenii, care sunt foarte puternice, cu Dragoman György și Bartis Attila, niște oameni minunați cu care ai ce discuta, mai ales despre literatură. Traducerile sunt cum sunt în lumea de azi. Dacă nu ai norocul să fii tradus în țări ca Germania sau Franța, nu cred că ai șansa să fii imediat tradus peste graniță. De obicei, cine are succes la Berlin sau la Paris, apoi devin interesați de un om care poate este la 10 km mai încolo. Dacă nu era romanul de debut tradus în Germania și în America mă îndoiesc că vreo editură maghiară brusc era interesată cine este Filip Florian. Asta este lumea în care trăim. Nu sunt adeptul acestei forme.

— Romanul despre care ați discutat aici la Seghedin este așezat în timp într-o epocă interesantă a istoriei poporului român. De ce ați ales această epocă?

— M-a condus ca un fel de pasiune, un fel de îndrăgostire instantanee. Este o epocă care pentru proză este absolut fascinantă, pentru că, până la venirea lui Carol I în București, Principatele Române, adică Valahia și Moldova, stăteau de secole sub influență turcă, și practic toți oamenii bogați erau îmbrăcați ca turcii și fumau din aghilea, toți conducătorii acestor principate ca să obțină tronul se duceau la sultan, plăteau sume enorme de bani, or, epoca aceasta când se schimbă totul, când mai ales e mult timp o trăire simultană a celor două feluri de a fi, apar deodată haine europene, simultan cu șalvării și turbanul turcesc, plus toată fascinația aceea dintr-o țară totuși foarte rămasă în urmă, în care tehnologia era rămasă în urmă, se lucra numai și numai cu calul și cu plugul, fără nici o mașinărie, nu exista nici un tren, totul era într-o stare extrem de precară încât nu are cum să nu te atragă așa ceva. Plus, farmecul nemaipomenit al unei lumi cosmopolite. De exemplu, la acea vreme, Bucureștiul care la ora actuală are peste 3 milioane de oameni, atunci avea în jur de 140–150 de mii, dintre care 70–80% nu erau români. Nimeni nu ar crede azi dacă le spui asta. Faptul că puteau trăi laolaltă atâtea nații, fiecare cu biserica lui, cu felul lui de a fi, cu obiceiurile lui, și se trăia bine, armonios, un fel de bucurie a vieții, nu are de-a-semeni cum să nu te atragă. Adică, toate naționalismele și stupiditățile apărute ulterior, mai ales cu ocazia Primului Război Mondial, care a smintit multe popoare, ne face azi să nu pricepem viața de atunci.

— Deci, atunci naționalitatea eroilor principali nu este întâmplătoare în volum? De ce ați ales ca personaj principal un străin?

— Sincer, cred că străinul în orice împrejurare are capacitatea de a vedea cu ochi mult mai limpezi niște realități... Cred într-un scris, braț la braț cu personajele. Și cred că primele zece pagini îți dau măsura în care ai reușit scrisul sau nu. După zece pagini simt că eroii mei au luat viață și încep să-i văd ca pe niște oameni vii. Dacă personajele încep să se miște în capul său, îi vezi pur și simplu, îi simți, îi vezi cum respiră, simți mirosul țigării lui pe care chiar atunci o fumează. Atunci e bine. Și mergând cot la cot cu personajele simți nevoile lor umane, când ești cu ei acolo în epoca lor. Mai ai un avantaj, un pic egoist, recunosc: poți fugi din realitatea de azi foarte ușor. Adică, când sunt în jur atâtea porcării politice, în primul rând, în orice țară ai fi în zona asta, cu

prisosință și în România, sunt atâtea lucruri care te scot efectiv din sărite, anormale cu totul, dar construindu-ți lumea ta într-un roman, jumătate din timp trăiești acolo. Iar când aici, în realitatea asta în care suntem cu toții ești sătul până peste cap, te muți acolo pe insula ta și te simți mult mai bine...

Dragomán: „Esența existenței mele este scrisul”

Dragomán György este unul dintre cei mai apreciați scriitori maghiari contemporani, romanele sale fiind preluate de importante edituri din străinătate. După romanul „Regele alb” (2005), care s-a bucurat de un succes internațional impresionant (publicat și în limba română la Editura Polirom, 2014), scriitorul maghiar este foarte apreciat pentru romanul „Rugul” (2014), publicat în limba română la Editura Polirom, în traducerea lui Ildikó Gábos-Foartă.

— Se știe că ați ajuns în Ungaria la o vârstă foarte fragedă și totuși scriitura dumneavoastră se leagă de locurile de unde veniți. Este uimitor cât de bine puteți defini și descrie acea lume. Cum ați putut păstra atât de vie în amintirea dumneavoastră acea lume?

— Am părăsit orașul Târgu Mureș în ziua de 17 septembrie 1988 și a fost un proces foarte lung și fiecare clipă putea să fie pentru mine ultima. A fost o luare de rămas bun prelungită enorm și am exersat atunci un joc de memorie pe care nu l-am spus nimănui, am încercat să țin în memorie tot ce am văzut. În fiecare noapte, înainte să adorm am încercat să reculeg ceea ce am trăit în ziua respectivă, cu cine am vorbit, cum a fost, cum au arătat lucrurile. Și m-am gândit intens la ceea ce s-a petrecut cu mine și exersam un joc de memorie. Cred că asta m-a ajutat să re trăiesc totul din acea stare a mea de adolescent.

— Ați putea exista fără a scrie?

— Există multe lucruri care în afară de scris mă interesează. Poate aș fi un bucătar bun. Dar totuși, scrisul a fost toată viața mea pe primul plan. Era visul meu și nu știu ce aș face dacă nu aș putea să scriu. Esența existenței mele este scrisul. Știam atunci, încă în adolescență, că vreau să devin scriitor, dar nu aveam planuri să scriu despre orașul natal. Tot ceea ce scriu nu sunt amintiri, ci esența acelei lumi se află, cred eu, în paginile mele.

— E o descărcare scrisul?

— Nu cred. Este o parte din mine. Nu există clipe când nu scriu. Și acum, sunt în două proze scurte și un roman, și este dificil să nu mă gândesc la ele.

— Este interesant când un scriitor vorbește despre modul și metodele sale de a scrie. De exemplu, am avut norocul să vorbesc cu Mircea Cărtărescu care mi-a spus că el vede hârtia albă și parcă ar vorbi de pe acea hârtie și apoi apare textul... La dumneavoastră cum este?

— Eu văd imaginea ca pe un film în fața mea din toate perspectivele, atunci vine treaba mai grea, să pun ceea ce am văzut pe hârtie, este un proces lung și greu, nu proces de fantezie.

(Continuare în pagina a 12-a)

Zi gastronomică de lăsatul secului la Cenadul Unguresc

La sfârșitul săptămânii trecute, pe 29 februarie, la Casa naționalităților din Cenadul Unguresc a fost organizată o zi gastronomică de lăsatul secului.

În calendarul ortodox a fost Lăsata Secului, care marchează ultima zi când se mai poate mânca de dulce, adică ouă, pește și lactate, înainte de a începe Postul Paștelui. Așadar, românii și sârbii din localitate s-au adunat și au gătit împreună, după care au întins o masă festivă la care au fost invitați membrii celor două autoguvernări, română și sârbă, care au organizat evenimentul, dar și alți consăteni, care au participat la întâlnire.

A.B.

Integramă

COMPOZIȚII

Legată de boală Servită cu lapte	Gradul maxim Băutură răcoritoare	Legat de structura corpului		
Măsură de presiune Camarad				
Fricoasă Bio!				
	Asin! Ceas	Rușinoase Scrib	Mai A șterge din mîntre	Ferire la box
Nuditate Ată				
		Poveste desenată Ne poartă vorba		
Etaj Precum		Sfânt Semn de înțeles		
	Protecție Cu alte cuvinte			Castor
	Triate Măsliniu		Beil! A se lichefia	
			Tighel Voal	
Lipsit de pretenții Ascensor		Instrument de percucie Asmute câinii		
		„Peste”, ca prefix		
Băut pe caniculă Agitare				

Glume

O blondă și o brunetă se uită împreună la televizor. Se transmit știrile de la ora 8, unde este arătată o femeie care vrea să se arunce de la ultimul etaj al unei clădiri.

– Pariez pe 1.000 de lei că se aruncă, spune bruneta.

– De acord, spune blonda.

Femeia se aruncă, iar blonda scoate portofelul, dar bruneta nu vrea să primească banii:

– Știi ce? Eu am văzut știrile și acum două ore.

– Și eu, spune blonda, dar nu credeam că se va arunca și a doua oară...

Într-o cameră mai mulți nebuni se agitau de zor. Intră doctorul și îi întreabă:

– Ce se întâmplă, măi, aici?

La care unul:

– Noi suntem macaroane puse la fiert.

Zărește doctorul într-un colț doi dintre ei care stăteau nemișcați.

– Voi de ce stați acolo?

– Păi noi ne-am lipit de oală.

– Să știi, ospătar, că în localul vostru mă simt ca acasă.

– Vă place atât de mult la noi?

– Da' de unde! Nici acolo, ca și aici, nu mă bagă nimeni în seamă.

Două blonde într-un lift. Deodată liftul se blochează. Crizate, încep să strige:

– Ajutor!, zice prima.

– Ajutor!, zice a doua și tot așa...

La un moment dat se opresc și zice una către cealaltă.

– Fată, hai să strigăm amândouă simultan, că așa avem șanse mai mari să fim auzite.

– Bine, zice cealaltă.

Deodată se aude:

– Simultaaaaan! Simultaaaaan!

Dezlegarea integramei din numărul anterior

Forme: S; L; Z; P; D; STRABATERE; RASARI; AL; NEMERITATI; CARE; ABAC; MUS; TONICA; RIVAL; SIT; FATA; AP; TA; TATARASI; DO; ARICI; O; RA; STARET; VITA; AT; RE; I; APA; OCOL; IN-TELESURI; SALON; MIT.

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Manfred Spitzer:
Demența digitală

Viața noastră depinde astăzi atât de mult de noile tehnologii, încât am ajuns să ne simțim pierduți fără calculator, internet și telefon inteligent. În fiecare zi o nouă invenție vine să ne facă munca mai ușoară, preluând mai ales din efortul mental pe care ar trebui să-l depunem. Care sunt însă efectele asupra creierului nostru? Asemenea unui mușchi, acesta se atrofiază cu cât este folosit mai puțin. Ne-am obișnuit să căutăm pe Google răspunsul la orice întrebare, să stocăm toate informațiile pe un dispozitiv digital și să efectuăm până și o socoteală simplă pe calculator. În plus, petrecem tot mai mult timp pe rețelele de socializare și înlocuim contactele personale cu cele virtuale. Folosind cele mai recente și importante studii științifice, psihiatrul și specialistul în neuroștiințe Manfred Spitzer investighează influența negativă pe care o pot avea mediile digitale asupra memoriei, puterii de concentrare și abilităților cognitive, în special ale tinerilor, iar cartea este un semnal de alarmă pentru părinți, profesori și politicieni.

„Demența nu înseamnă doar pierderi de memorie. Iar în cazul demenței digitale nu e vorba doar de faptul că tinerii (mai ales) par să devină din ce în ce mai uituci [...]. E vorba mai degrabă de randament mental, gândire, capacitate critică, de orientare în «hățișul de informații». Dacă o casieră folosește calculatorul ca să socotească doi plus doi și nu observă că rezultatul 400 trebuie să fie greșit, dacă NASA lansează un satelit în nisip (sau în spațiul infinit) pentru că nimeni nu s-a prins că incii și milele nu sunt totuna cu centimetrii și kilometrii, dacă bancherii greșesc un calcul cu 55 de miliarde de euro, toate acestea înseamnă până la urmă doar că nimeni nu mai gândește. Evident că în aceste cazuri nimeni n-a aproximat în cap ordinul de mărime al rezultatului, ci s-a bazat în schimb pe un asistent digital oarecare.” – MANFRED SPITZER

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

16 MARTIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

17 MARTIE (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Leacuri și credințe / Gabriela Rusu Păsărin 17.30: La ceas de taină 17.55: Încheiere

18 MARTIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

19 MARTIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

20 MARTIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvoarașul – Revistă de etnografie și folclor 17.55: Încheiere

21 MARTIE (Szabó Zsolt)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

22 MARTIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

AURICULAR,
-Ă, *auriculari*,
-e, adj. 1. Al urechii,
privitor la ureche;
care seamănă cu
urechea. 2. Al auriculului, privitor
la auricul. [Pr.: a-u-] – Din fr. *auri-*
culaire.

UMOR

ACASĂ, DIN DOUĂ
VOCALĂ...ecranul
nostru

miercuri, 18 martie, Duna TV, ora 7.10

miercuri, 18 martie, Duna World, ora 13.50

Programul românesc televizat va relata despre hotărârile Adunării Generale a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Deputații forului suprem au votat bugetul pe anul 2020 al reprezentanței pe țară, dar au stabilit și fondurile destinate instituțiilor de învățământ care sunt administrate de Autogovernarea pe Țară. Se cunoaște și bugetul Centru-lui de Documentare, dar și al celor două reviste românești: Foaia românească și Cronică. Deputații au decis ca, de la sfârșitul lunii martie, noul șef al oficiului să fie dr. Ana Balint, un specialist cu multă experiență în administrația publică.

Realizator: **Tiberiu Boca**

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Gheorghe Cozma

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

— Știi și finalul când începeți ceva?
— Nu, nimic.
— Este clar că opera dumneavoastră este dominată de ceea ce ați trăit. Generația noastră încă resimte acele lucruri, pentru că a crescut în dictatură și încă există experiența asta... Oare în zilele noastre mai trebuie evocată această experiență? Este de actualitate?

— Eu cred că întotdeauna trebuie spusă și oriunde. Se înțelege peste tot această experiență. Puterea lor e ca o boală groaznică și iese la suprafață și în locuri mici și mari, în familie, oriunde. Chestia asta de putere este ceva de care nu o să scăpăm niciodată și de aceea cred că toate poveștile de care povestim sunt despre putere într-un fel.

— Cititorii noștri sunt români din Ungaria, care și ei își caută identitatea, sau pe cei care gândesc despre această identitate. Nu știu dacă pe dumneavoastră vă preocupă acest lucru, cum ați putea defini identitatea dumneavoastră?

— Întotdeauna m-am identificat ca un scriitor maghiar. Un scriitor maghiar cu rădăcini din Transilvania. Dar totuși din partea tatălui sunt armean, numele meu este armean, care înseamnă, de fapt, traducător. Din partea mamei o bunică a fost evreică, cealaltă secuiancă. Am multe rădăcini și fiecare este importantă. Cred totuși că cea mai importantă este limba în care aparținem. Și cred că nu aș putea scrie în altă limbă decât în maghiară, pentru că asta este unica limbă pe care o cunosc mai profund ca să pot să scriu frazele ideale. Limba maghiară este cea în care sunt capabil să fac asta.

— Romanele dumneavoastră v-au făcut foarte cunoscut în Ungaria, dar traducerea lor v-au adus și în topul scriitorilor din Europa...

— Sunt foarte recunoscător traducătorilor mei. Scrierile mele sunt traduse în peste 30 de limbi și sunt citite din Brazilia până în Japonia. Acest lucru se întâmplă ca o binecuvântare pentru scriitor. Oamenii se îndrăgostesc de textul tău fără să te cunoască, este foarte frumos lucru și sunt fericit. Foarte mulți oameni îmi scriu că au plăns citind scrierile mele. Mi-a scris și un fotograf francez, care s-a emoționat atât de tare de cărțile mele că a mers la Târgu Mureș și a făcut fotografii despre strada mea, strada bunicii, va realiza din acele fotografii o expoziție la Bruxelles unde o să fiu și eu invitat.

Bogăția istoriei României prin fotografii

Expoziția „Marea Unire. De la victoria în Primul Război Mondial la Încoronarea Suveranilor României Mari” a fost realizată de Muzeul Național Cotroceni. „Cei care vor trece pragul acestei expoziții în următoarele zile vor putea descoperi bogăția istoriei într-o fotografie. Interesul celor care au dat curs invitației noastre astăzi, la inaugurare, ne face să credem că peste 1500 de vizitatori vor putea descoperi, până pe 6 aprilie, istoria fiecărui exponat din totalul celor 30 prezentate”, a declarat directorul general al Muzeului Național Cotroceni, **Liviu Jicman**.

— Am împărțit perioada Primului Război Mondial în două proiecte expoziționale. Unul pe care am avut bucuria să-l prezentăm și la Budapesta cu doi ani în urmă, „Familia regală pe front”, expoziție care surprindea prima etapă, respectiv de la anul intrării României în război 1916 până în 1918. Imagini de pe front, imagini spectaculoase, inedite și sigur rolul de lideri ai familiei regale, ai Regelui și Reginei, alături de soldați și de oamenii simpli de pe front încurajându-i pe răniți, încurajându-i pe cei care se pregăteau să dea bătălii importante. Acele imagini sunt o seamă de fotografii, unele reprezentative, iar unele mai puțin cunoscute care descriu viața pe front.

Al doilea proiect, intitulat Marea Unire de la victoria în Primul Război Mondial până la încoronarea Suveranilor României Mari, surprinde și expune în imagini anii glorioși pentru România și pentru români, respectiv ceea ce s-a întâmplat după 1918, Unirea, dar și etapele care au urmat după consfințirea acestei uniri, prin

tratate de pace și mai apoi momentul simbolic al încoronării Suveranilor României Mari. Aici, în această expoziție de la ICR Seghedin, sunt imagini în principal ale familiei regale, dar și ale unor personalități care au jucat un rol important în desăvârșirea acestei uniri. După efortul pe front a urmat efortul diplomatic în care o clasă politică luminată, cu Regele Ferdinand și Regina Maria, au jucat un rol decisiv pentru ca această șansă a unității românilor să fie încununată de succes”, ne-a mărturisit **Liviu Jicman**, directorul Muzeului Național Cotroceni.

— „Cultura înaltă” poate părea snoabă, dar nu este vorba de elitism, este vorba de locul în care se întâlnesc toate culturile. Și asta poate să facă doi scriitori și niște fotografii, care să creeze contextul și conjunctura și decorul. Dacă oamenii dialoghează și dacă mințile sunt ascuțite, urechile ciulite, atunci e o seară reușită și cam acesta ar fi rolul unui manager cultural, în general, sau al unui director de institut, în cazul meu. Legătura dintre Carol I și personajele regale din romanele celor doi scriitori, **Filip Florian** și **Dragomán György**, reface aceleași fațete ale aceleiași culturi care excede cumva culturii naționale române. Acesta este trecutul nostru și trecutul culturii noastre, cultura acestui loc de Europă în care nu se poate să nu găsești legături”, a conchis doamna **Simona Tănăsescu**, director ICR Budapesta.

Ștefan Crâta